

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Chorvatský politický systém a parlamentní volby v letech 2016 a 2020

Vybraná témata č. 13/2021

říjen 2021

autor: Dominik Čáň, Karolína Zimermanová

VYBRANÁ TÉMATA

Obsah:

ÚVOD – HISTORICKÝ VÝVOJ CHORVATSKÉHO POLITICKÉHO SYSTÉMU.....	2
STRANICKÝ SYSTÉM A HLAVNÍ POLITICKÉ STRANY.....	3
CHORVATSKÉ DEMOKRATICKÉ SPOLEČENSTVÍ – HDZ	3
SOCIÁLNĚDEMOKRATICKÁ STRANA - SDP	4
STRANA NEZÁVISLÝCH – MOST	4
VOLBY DO PARLAMENTU V ROCE 2016.....	4
TÉMATA VOLEBNÍ KAMPANĚ.....	4
VÝSLEDKY VOLEB 2016 A POVOLEBNÍ VYJEDNÁVÁNÍ.....	5
PARLAMENTNÍ VOLBY V CHORVATSKU 2020	6
NOVÉ STRANY V POLITICKÉM SYSTÉMU	7
ZANIKLÉ STRANY	8
ÚSTŘEDNÍ TÉMATA VOLEB.....	8
SESTAVENÍ NOVÉ VLÁDY.....	8
PROGRAMOVÉ PRIORITY	9
VOLEBNÍ CHOVÁNÍ ČESKÉ MENŠINY V DARUVARU	9
ZDROJE.....	9

Shrnutí

Chorvatská společnost je značně různorodá, což se projevuje ve struktuře politického systému, zejména v počtu politických stran a jejich voličském zakotvení v národnostních menšinách, a vyhrazení mandátů pro zástupce menšin.

Volby do jednokomorového chorvatského parlamentu (*Hrvatski Sabor*) jsou v rámci parlamentní formy vlády nejdůležitější politickou soutěží. Volby v letech 2016 a 2020 ukázaly na přetrvávající stabilitu politické soutěže dvou hlavních politických stran, které zastupují voliče podle socio-ekonomického klíče, významné je však i rozdělení spektra podle hodnotové orientace (konzervativní versus liberální postoje). Oboje volby navíc přinesly vítězství koalice politických stran kolem pravicového Chorvatského demokratického společenství (HDZ).

Chorvatsko přistoupilo v roce 2013 do EU, a stalo se tak nejmladším členským státem. Parlamentní volby v roce 2020 navíc následovaly těsně po prvním chorvatském předsednictví Radě EU.

Obsah

ÚVOD.....	2
STRANICKÝ SYSTÉM A HLAVNÍ POLITICKÉ STRANY.....	3
CHORVATSKÉ DEMOKRATICKÉ SPOLEČENSTVÍ – HDZ	3
SOCIÁLNĚDEMOKRATICKÁ STRANA – SDP	4
STRANA NEZÁVISLÝCH – MOST	4
VOLBY DO PARLAMENTU V ROCE 2016.....	4
TÉMATA VOLEBNÍ KAMPANĚ	4
VÝSLEDKY VOLEB 2016 A POVOLEBNÍ VYJEDNÁVÁNÍ.....	5
PARLAMENTNÍ VOLBY V CHORVATSKU 2020.....	6

Úvod – historický vývoj chorvatského politického systému

Dominik Čáň

Chorvatská republika má parlamentní formu vlády. Výkonnou moc zastává předseda vlády, Rada ministrů (vláda) a prezident, zatímco legislativní činnost vykonává parlament, který od roku 1990 prošel několika reformami. Od pádu komunistického režimu v Chorvatsku zde můžeme zaznamenat celkem tři různé podoby parlamentu. V době konání prvních svobodných voleb v dubnu a květnu roku 1990 byl chorvatský legislativní orgán trojkomorový. Kromě 80členné Společensko-politické rady (*Društveno političko vijeće*) se v politickém systému nacházely další dvě parlamentní komory, Rada obcí (*Vijeće općina*) čítající 116 členů a Rada přidružené práce (*Vijeće udruženog*) čítající 160 členů.¹

Ovšem již v prosinci téhož roku byla schválena nová ústava, která zavedla dvoukomorový chorvatský parlament (*Hrvatski sabor*) složený z dolní komory zvané Poslanecká sněmovna (*Zastupnički dom*) a horní komory zvané Župní sněmovna (*Županijski dom*). Druhá z uvedených komor měla 63 zástupců volených na čtyři roky, přičemž chorvatský prezident měl možnost jmenovat dalších 5 členů. Obdobně jako u Župní sněmovny i v Poslanecké sněmovně bylo zavedeno čtyřleté volební období, zajímavostí zde ovšem bylo, že ústava nestanovovala přesný

¹ Šedo, Jakub. 2007. Volební systémy postkomunistických zemí. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK).

počet členů, který měla dolní komora obsahovat. Bylo pouze určeno, že nesmí mít méně než 100 poslanců, ale zároveň ne více než 160 poslanců.²

V roce 2000 a 2001 došlo k přijetí dalších ústavních změn, které vedly ke zrušení Župní sněmovny, čímž vznikl výrazně silnější jednokomorový chorvatský parlament (Hrvatski sabor) v dnešní podobě. To pak mělo za následek přechod od někdejšího poloprezidentského systému k současnému parlamentnímu systému.³ V roce 2010 byla přijata zatím poslední novela, která uzákonila fixní počet poslanců volených v jednom období na 151.

Chorvatsko je rozděleno do deseti volebních obvodů, jejichž hranice musejí být určeny tak, aby byly zhruba stejně velké, co do počtu oprávněných voličů. V každém z takto stanovených obvodů se přiděluje 14 poslaneckých mandátů, celkem je tedy takto rozděleno 140 křesel. Jedná se o proporční systém volby s 5% uzavírací klauzulí. Dalších 8 poslaneckých mandátů je předem fixně určeno pro zástupce národnostních menšin. Tři z osmi mandátů náleží srbské menšině, zbylých pět ostatním menšinám. Volba zákonodárců podle tohoto etnického klíče se řídí pravidly většinového systému. Zbylé 3 mandáty volí Chorvaté žijící v zahraničí (diaspora).⁴ Tito poslanci jsou voleni na základě poměrného systému s 5% uzavírací klauzulí.

V Chorvatsku je uplatněn pozitivní parlamentarismus, vláda musí získat důvěru nadpoloviční většinou všech hlasů ve 151členném parlamentu.

Prezident republiky je volen přímo občany, volba je dvoukolová, hlava státu je volena na pětileté funkční období a prezidentem nemůže být občan zvolen více než dvakrát za sebou. Funkce prezidenta je v Chorvatsku spíše ceremoniální. Hlava státu nemůže vetovat zákony, může však ovlivňovat zahraniční, obrannou a bezpečnostní politiku.

Stranický systém a hlavní politické strany

Chorvatský stranický systém je již několik let bipolární, kdy proti sobě stojí dvě největší politické strany, konzervativní Chorvatské demokratické společenství (HDZ) a Sociálnědemokratická strana (SDP), mezi kterými panuje dlouhodobě silná averze. Kolem těchto stran se posléze sdružují další menší strany.⁵ Vládní koalici tvoří více politických subjektů, ovšem stěžejní politická odpovědnost vždy leží právě na výše zmíněných stranách.

Chorvatské demokratické společenství – HDZ

HDZ je hlavní pravicová politická strana v Chorvatsku, která byla založena v červnu 1989, a jejím zakladatelem a dlouholetým představitelem byl první prezident Chorvatska, Franjo Tuđman. Svě úspěšné postavení na chorvatské politické scéně strana založila na prosazování nejprve co nejsilnější samostatnosti a později i nezávislosti Chorvatské republiky a na národní rétorice. Jugoslávští komunisté ji považovali za stranu „nacionalistickou, pravičáckou a politicky nebezpečnou“. Značné antipatie k ní měli rovněž i Srbové během jugoslávských konfliktů druhé poloviny 90. let 20. století. Ideologicky se strana profiluje jako konzervativní a křesťansko-demokratická strana. Na úrovni Evropského parlamentu se strana řadí do frakce Evropské lidové strany.

---

² Hloušek, Vít. 2004. „Chorvatsko.“ In: Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy. Praha: Eurolex Bohemia, 137-158.

³ Hrvatski sabor. [online] [cit. 2019-12- 28]. Dostupné z: <https://www.sabor.hr/en/aboutparliament>

⁴ Croatia, Parliamentary Elections, 4 December 2011: Statement of Preliminary Findings and Conclusions. Osce.org. . [online], 04/12/2011 [cit. 2019-12- 28]. Dostupné z: <https://www.osce.org/odihr/elections/85778>

⁵ Croatian government collapses. Eurotopics.net. [online], 06/06/2016 [cit. 2019-12- 28]. Dostupné z: <https://www.eurotopics.net/en/159805/croatian-government-collapses>

Sociálnědemokratická strana - SDP

SDP je sociálnědemokratická politická strana a největší strana chorvatského levého středu. SDP je jednou ze dvou hlavních politických stran v Chorvatsku. Vznikla v roce 1990 jako nástupce Ligy komunistů Chorvatska, chorvatské pobočky Ligy komunistů Jugoslávie, která ovládala Chorvatsko v rámci jugoslávské federace od druhé světové války. Strana nejprve vyhrála volby v roce 2000 a vytvořila koaliční vládu vedenou Ivicou Račanem. Ovšem po prohře ve volbách v roce 2003 plní v posledních letech strana úlohu ústřední opoziční strany. Do vlády se strana dostala už pouze jednou, a to po volbách v roce 2011.

Strana nezávislých – Most

Most je politická strana v Chorvatsku vedená Božo Petrovem, který ji zároveň v roce 2012 založil. Strana původně vznikla jako regionální platforma pro regionální politiku. V parlamentních volbách v roce 2015 kandidovala strana na národní úrovni a zaznamenala velký úspěch, když skončila třetí za největšími stranami v zemi. Poté se k ní připojili nezávislí místní politici z jiných částí země. Strana vedla kampaň za fiskální odpovědnost, snížení vládních výdajů a veřejného dluhu, snížení daní, reformy ve veřejném sektoru a změnu správního uspořádání v zemi. Ideologicky se strana přiklání k liberalismu s mírným euroskepticismem.

Popis dalších stran, které uspěly v parlamentních volbách v roce 2020, je uveden níže.

Volby do parlamentu v roce 2016

Volby do chorvatského parlamentu v roce 2016 byly předčasné potom, co došlo k pádu předchozí vlády Tihomira Oreškoviće, kterému byla jasnou většinou zákonodárců vyjádřena nedůvěra. Tihomir Orešković byl jako nestraník předseda vlády, v níž figurovala Vlastenecká koalice vedená HDZ s proreformním hnutím Most.

Již před volbami bylo jasné, že se opět utvoří dvě hlavní koalice, první kolem HDZ a druhá Národní koalice, vytvořená kolem SDP. Národní koalice v čele s SDP se před volbami přiklonila k pravému středu politického spektra, zatímco HDZ si pod vedením Andreje Plenkoviće osvojila rétoriku levého středu, překvapivě tak došlo k částečné záměně postojů.

Témata volební kampaně

Kromě tradičních ekonomických témat se politické strany ve svých kampaních zaměřovaly na migraci. Slibovaly také ekonomické, sociální a politické reformy, které by vytvořily nová pracovní místa. Obě hlavní strany, SDP (ve vládě 2011–2016) a HDZ (ve vládě od ledna 2016), tvrdily, že hospodářské oživení bylo zahájeno během jejich vlády a že bylo výsledkem jejich politiky.

K dalším důležitým předvolebním otázkám patřila zastavená reforma vzdělávání, která měla být vyzkoušena na vybraných chorvatských školách koncem roku 2016, a debata o ukončení politické a sociální polarizace způsobené odlišnými pohledy na roli Chorvatska v druhé světové válce.

Důležitou otázkou kampaně bylo také to, jak regulovat chorvatské vztahy se Srbskem. Mezi nejdůležitější aspekty této diskuze patřil kontroverzní trestní zákon přijatý Srbskem, kterým jednostranně prohlašuje, že má trestní pravomoc ve všech válečných zločinech spáchaných na území bývalé Jugoslávie.⁶

Do mediálního popředí se začaly stále více prosazovat ženy, které by měly přitáhnout nové voliče. Zároveň se obě strany snažily nalákat mladé voliče, k čemuž využily poměrně netradičního způsobu, jak představit chorvatskou politickou scénu. Jednalo se o aplikaci na motivy oblíbené hry,

---

⁶ Mystery man hoping to rule Croatia. Politico.eu. [online], 11/8/2016 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/mystery-man-hoping-to-rule-croatia/>

kteřá umožňuje „lovit“ politiky po celém Chorvatsku a následně dojde k jejich krátkému představení.⁷

Výsledky voleb 2016 a povolební vyjednávání

Poměrný zisk hlasů a počet mandátů je zobrazen v tabulce 1, 2 a 3 podle charakteru mandátů.

Tabulka 1 Politické strany a zisk mandátů ve volebních obvodech

Politické subjekty	Procenta hlasů	Počet křesel
Koalice HDZ	36,27 %	59
Vlastenecká koalice SDP	33,82 %	54
Most	9,91 %	13
Jediná možnost koalice (Human Blockade, HDSS, Youth Action)	6,23 %	8
BM 365 + reformisté	4,04 %	2
Koalice Istrie	2,29 %	3
HDSSB koalice	1,25 %	1

Tabulka 2 Rozdělení mandátů podle hlasování ze zahraničí

Politické subjekty	Procenta hlasů	Počet křesel
HDZ	62,72 %	2
Nezávislý list Željko Glasnović	24,91 %	1

Tabulka 3 Rozdělení mandátů národnostní menšiny

Politické subjekty	Procenta hlasů	Počet křesel
Nezávislá demokratická srbská strana (Samostalno demokratske srpske stranky, SDSS)	X	3
Demokratická unie maďarské menšiny	X	1
Kali Sara	X	1
Unie Albánců	X	1
Italská menšina	X	1
Česko-slovenská menšina	X	1

K volbám šlo hlasovat přibližně 52,59 procenta voličů. Navzdory předvolebním průzkumům, které mírně favorizovaly SDP, předčasné volby ovládlo vládnoucí demokratické společenství HDZ se ziskem 61 křesel. Národní koalice získala 54 křesel. Na třetím místě skončilo podle očekávání středo-pravicové reformistické uskupení Most, které ovšem oproti minulému volebnímu období získalo o šest křesel méně. Uskupení Most je dlouhodobým koaličním partnerem HDZ, se kterým se minulé volební období podílelo na vládě.⁸

Sestavením vlády byl pověřen vůdce vítězné strany Andrej Plenković, který předem projevil ochotu jednat se všemi ideologicky blízkými stranami. Naznačil tak, že trvá na tom, co prohlásil před

⁷ Skupi ih sve! Krenuo virtualni lov na hrvatske političare uz aplikaciju PolitikoN1 GO. Netokracija.com. [online], 16/8/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.netokracija.com/politikon1-go-aplikacija-122688>

⁸ Croatia Elections 2016: Current Results – 61 HDZ, 54 SDP, 12 MOST MPs. TotalCroatiaNews.com. [online], 11/8/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.total-croatia-news.com/item/14015-croatia-elections-2016-first-results-hdz-sdp-most-mps>

volbami, když vyloučil vytvoření takzvané velké koalice HDZ s jeho největším rivalem SDP. Nejprve začaly diskuze mezi stranami HDZ a Most, které trvaly několik týdnů. Poté, co došlo k vzájemné shodě mezi oběma stranami, bylo osloveno osm zástupců národnostních menšin, protože strany by bez jejich podpory neměly většinu, z nich pět vyslovilo podporu Plenkovičovi. Následnou podporu vládě vyjádřila také strana Milana Bandiće 365, jeden z poslanců HSU a Human Blockade, v neposlední řadě podpořilo Plenkovičovu vládu také opoziční HSS v reakci na personální spor uvnitř těchto dvou stran. Dne 10. října 2016 obdržela vláda Andreje Plenkoviče 91 hlasů a s absolutní většinou získala důvěru.⁹

Vláda vydala obsáhlé prohlášení, ve kterém představuje veškeré body, na které by se chtěla ve svém čtyřletém volebním období zaměřit. Mezi nejdůležitější body patří motivační podnikatelské prostředí, rozvoj řemesel a podnikání, investiční růst, rozvoj venkova, zlepšení dopravní infrastruktury, reindustrializace, vytvoření dostatečného množství pracovních pozic, demografický vývoj, populační politika, modernizace veřejné správy, reforma volebního systému nebo také rovnoměrný rozvoj všech částí Chorvatska.¹⁰

Parlamentní volby v Chorvatsku 2020

Karolína Zimermanová

V řádných volbách v roce 2020 opět zvítězila HDZ (Chorvatská demokratická unie) v čele s Andrejem Plenkovičem a získala 66 křesel. Koalice Restart, která sestává ze sociálně demokratických stran (v minulých volbách známá jako koalice SDP), se stala druhou nejsilnější stranou se ziskem 41 křesel.

Výsledky parlamentních voleb 2020 jsou zobrazeny v tabulce 4.¹¹

Tabulka 4 Zisk hlasů a mandátů jednotlivých politických stran, 2020

Politické subjekty	Procenta hlasů	Počet křesel
HDZ	37,3 %	66
Restart	24,9 %	41
DPMŠ	10,9 %	16
Most	7,4 %	8
Koalice Možemo!	7,00 %	7
P	4,00 %	3
HNS-LD	1,3 %	1
NSR	1,0 %	1

Volební účast v parlamentních volbách oproti minulým volbám poklesla. K volbám se dostavilo 46,9 % voličů (přibližně 1,7 milionu voličů).¹² Srovnání volební účasti poskytuje graf 1.

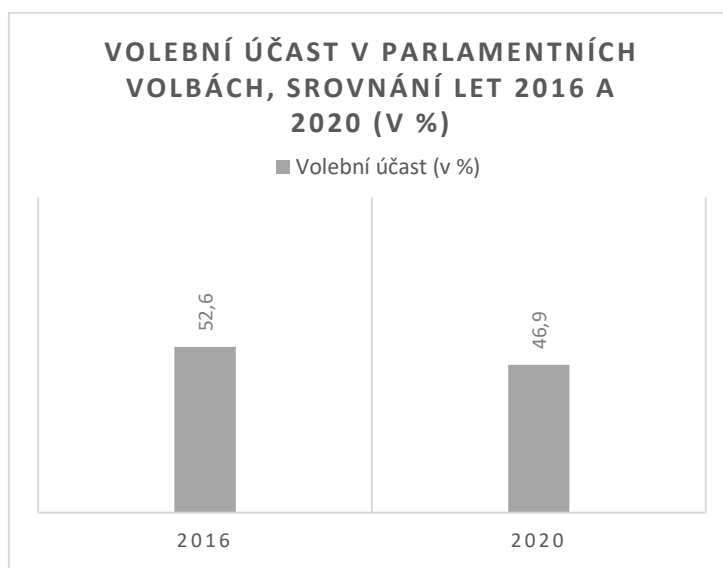
⁹ New Croatian government with old coalition partners: Is it going to last longer this time? Whogoverns.eu. [online], 22/12/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://whogoverns.eu/new-croatian-government-with-old-coalition-partners-is-it-going-to-last-longer-this-time/>

¹⁰ Program Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016. – 2020 [online] [cit. 2019-01-05]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/programi-strategije-planovi-i-izvjesca/14636>

¹¹ Croatia: National parliament voting intention. Politico [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/croatia/>

¹² Croatia. Institute for Democracy and Electoral Assistance [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.idea.int/data-tools/country-view/124/40>

Graf 1 Volební účast v parlamentních volbách, srovnání let 2016 a 2020 (v %)

Nové strany v politickém systému

První za zmínku stojí hnutí **DPMŠ** (*Domovinski pokret Miroslava Škore*). Jak již vyplývá z názvu, stranu vede Miroslav Škoro, bývalý zpěvák a neúspěšný kandidát na prezidenta ve volbách 2020.¹³ Strana se profiluje jako krajně pravicová, populistická a euroskeptická. Založena byla 29. 2. 2020, krátce po Škorově neúspěchu v prezidentských volbách a s cílem účasti v evropských volbách.¹⁴ Jak je uvedeno výše, strana ve volbách 2020 získala 10,9 % hlasů, což odpovídá 16 křeslům.

Další novou součástí chorvatského politického systému se stala *Možemo!* (*Zeleno–lijeva koalicija*), která je součástí Evropské levice.¹⁵ Její chorvatská odnož se dá charakterizovat jako proevropská a sociálně progresivní strana, která byla založena v roce 2019.¹⁶ Koalice kombinuje prvky sociálně-demokratické (jako například lepší důchodový systém, snížení rizika chudoby, regulace trhu s realitami a výstavba veřejných bytů, plná práva pro LGBTIQ+ komunitu) a environmentální (kupříkladu tzv. Zelený plán pro Chorvatsko, investice do solárních zdrojů, zákaz plastů na jedno použití či státní investice do digitalizace).¹⁷

¹³ 2020 Elections: Croatia. CSIS [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.csis.org/programs/european-election-watch/croatia>

¹⁴ Miroslav Škoro Homeland Movement. Miroslav Škoro Homeland Movement.png [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.en.w3ki.com/wiki/Miroslav_%C5%A0koro_Homeland_Movement

¹⁵ Evropská levice sdružuje několik politických stran levicového zaměření po celé Evropě.

Prezident Evropské levice je Heinz Bierbaum. Ten vyjádřil straně *Možemo!* podporu před chorvatskými volbami a uvedl, že reprezentuje: „jedinou opravdovou a skutečně schopnou stranu, která je garancí sociální spravedlnosti, bojuje za práva žen a jako jediná má politický plán, který přinese sociální a ekologickou transformaci ekonomik regionů“.

CROATIAN LEGISLATIVE ELECTIONS: THE GREEN-LEFT COALITION IS THE ONLY REAL AND PROGRESSIVE ANSWER TO THE CURRENT CRISIS AND AGAINST THE EXTREME RIGHT. *European Left* [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.european-left.org/croatian-legislative-elections-the-green-left-coalition-is-the-only-real-and-progressive-answer-to-the-current-crisis-and-against-the-extreme-right/>

¹⁶ 2020 Elections: Croatia. CSIS [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.csis.org/programs/european-election-watch/croatia>

¹⁷ Izborni program 2020 [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://www.mozemo.hr/wp-content/uploads/2020/06/Mozemo-ZJN_program_2020.pdf

Zaniklé strany

V minulých volbách vcelku vlivnou stranou, která ovšem ve volbách 2020 propadla, je strana ŽŽ (*Živi zid*, v angličtině Human Shield). Tato strana získala v minulých volbách 6,2 % hlasů.¹⁸ Strana se na svých stránkách profiluje jako aktivisticko-politické hnutí, které sebe samo vnímá jako bojující za ekonomicky udržitelnou společnost se silným sociálním cítěním. Strana také slibuje vypsání referenda o členství Chorvatska v EU a NATO.¹⁹

Druhou stranou, která ve volbách v roce 2016 získala 2 mandáty a v loňských propadla a již není zastoupena v parlamentu, je koalice *For Prime Minister*. Jejím předsedou byl Milan Bandić.²⁰

Ústřední témata voleb

Hlavním tématem voleb byla bezpochyby pandemie covid-19, zejména v oblasti jejího zvládnutí a nastupující ekonomická krize. Chorvatsko je totiž zemí zcela závislou na cestovním ruchu a omezení cestování se jí tak velmi dotkne. Dle některých ekonomů byl propad cestovního ruchu za rok 2020 až 50 %²¹.

Dvě nejdůležitější politické síly v Chorvatsku (HDZ a Restart) se v sociálních, ekonomických i zahraničněpolitických otázkách shodnou. Zásadní dělicí linie je mezi nimi v otázce vlivu náboženství na fungování státu – prosazování politického katolicismu (HDZ) versus sekularismus (Restart). Příkladem takového tématu může být například postoj k potratům.

Za další dělicí linii by pak mohla být označena nacionalistická témata (především postavení srbské menšiny v Chorvatsku). Premiér Plenković do vlády navrhl předsedu SDSS Borise Miloševiče jako ministra sociálních věcí. Tento krok zkritizovala opoziční strana DPMŠ, která kladla otázku, zda je správné dávat menšinám možnost podílení se na vládě a rozhodovat o státním rozpočtu.²²

Chorvatsko neminula ani již tradiční rozdílnost postojů v otázce role státu v ekonomice, příkladem může být téma odmítnutí privatizace veřejných služeb či environmentální témata.²³

Sestavení nové vlády

Jedná se o v pořadí patnáctou vládu v dějinách chorvatské republiky, jejím premiérem se stal Andrej Plenković. Nová vláda Chorvatska se stala menšinovou vládou, utvořenou dvěma stranami – HDZ a SDSS. Pro hlasování má pak podporu menších stran, jako například – HSLs, HDS, HDSSB a nezávislé poslankyně Marijany Petir, dále pak ještě dalších stran jako například HNS-LD, NS-R, Demokratické Unie Maďarů, Kali Sara a Unii Albánců, a také dvou nezařazených poslanců zastupujících chorvatské menšiny – Furio Radina a Vladimir Bilka.²⁴ Kromě premiéra se kabinet skládá ze 17 ministrů.²⁵

---

¹⁸ Election for Croatian Assembly: SEPT. 11, 2016. IFES [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.electionguide.org/elections/id/2971/>

¹⁹ O NAMA. Živi Zid [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.zivizid.hr/o-nama/>

²⁰ Election for Croatian Assembly: SEPT. 11, 2016. IFES [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.electionguide.org/elections/id/2971/>

²¹ OUTLOOK 2021 Croatia. Bne INTELLINEWS [online]. leden 2021 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.intellinews.com/outlook-2021-croatia-199121/>

²² VLADISAVLJEVIC, Anja. Croatia Offers Deputy PM Post to Serbian Party MP [online]. 13.7.2020 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://balkaninsight.com/2020/07/13/croatia-offers-deputy-pm-post-to-serbian-party-mp/>

²³ Croatia's ruling conservatives win parliamentary election. Euronews [online]. 07.07.2020 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2020/07/04/croatia-election-will-the-ruling-party-s-early-election-gamble-pay-off>

²⁴ Cabinet of Andrej Plenković II [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.owlapps.net/owlapps_apps/articles?id=64634616&lang=en

²⁵ Članovi Vlade. Vlada Republike Hrvatske [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/clanovi-vlade/66>

Programové priority

Kromě obecných priorit předsednictví Chorvatska v Radě EU v první polovině roku 2020, které jsou charakterizovány sloganem „*Silná Evropa ve světě výzev*“²⁶, definovala chorvatská vláda i konkrétní kroky, které chce během svého předsednictví naplnit. Slovy Andreje Plenkoviće je prvním úkolem dohoda na víceletém rozpočtu EU, dále se pak jedná například o řádné dokončení odchodu Spojeného království z EU, skrze konferenci O budoucnosti Evropy unijním občanům přiblížit fungování EU či zahájení přístupových rozhovorů se Severní Makedonií a Albánií. Plenkovič také zdůraznil, že jejich hlavní prioritou bude implementace Zelené dohody pro Evropu (European Green Deal).²⁷

Volební chování české menšiny v Daruvaru

V okolí města Daruvar ve Slavonii žije největší česká menšina v zemi. První Češi se zde usídlili na konci 18. století v reakci na výzvu knížete Jankoviće. Právě jeho rod zde koupil panství a bylo tak potřeba sehnat rolníky a řemeslníky. Češi se sem pak postupně stěhovali po 150 let.²⁸

Dle sčítání z roku 2011 v tomto městě žilo 2 485 Čechů (to odpovídá přibližně 21 % obyvatel) a činí to z nich nejpočetnější daruvarskou menšinu (druzí se umístili Srbové).²⁹

Volební výsledky v Daruvaru odpovídaly celostátním výsledkům: vyhrála zde totiž koalice HDZ s volebním výsledkem 37,75 %, jako druhá se umístila koalice v čele s SDP (32,12 %) a jako třetí pak strana Miroslava Škora (11,86 %).³⁰

Česká komunita v Daruvaru si založila *Unii Čechů v Chorvatsku*. Jakožto apolitická organizace se věnuje především šíření české kultury a českých zvyků či vydávání novin Jednota.³¹

Zdroje

2020 Elections: Croatia. CSIS [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z:

<https://www.csis.org/programs/european-election-watch/croatia>

Cabinet of Andrej Plenković II [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z:

https://www.owlapps.net/owlapps_apps/articles?id=64634616&lang=en

Croatia, Parliamentary Elections, 4 December 2011: Statement of Preliminary Findings and Conclusions. Osce.org. . [online], 04/12/2011 [cit. 2019-12- 28]. Dostupné z:

<https://www.osce.org/odihr/elections/85778>

Croatian government collapses. Eurotopics.net. [online], 06/06/2016 [cit. 2019-12- 28].

Dostupné z: <https://www.eurotopics.net/en/159805/croatian-government-collapses>

---

²⁶ Key Topics. EU2020HR [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Topics>

²⁷ PM presents priorities of Croatia's EU presidency to European Parliament [online]. 14.01.2020 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/glavni-izbornik-14951/news/pm-presents-priorities-of-croatia-s-eu-presidency-to-european-parliament/28557>

²⁸ Daruvar: trochu jiné Chorvatsko s českou menšinou [online]. 27.8.2015 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/cestovani/aktuality/daruvar-trochu-jine-chorvatsko-s-ceskou-mensinou.A150826_084012_aktuality_ape

²⁹ Nacionalne manjine. Daruvar.hr [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://daruvar.hr/nacionalne-manjine/>

³⁰ IZBORI ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR (05.07.2020.): Rezultati II. izborna jedinica, DARUVAR. Državno Izbornog Povjerenstvo Republike Hrvatske [online]. [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/index.html#/app/parlament-2020>

³¹ Union of Czechs in Croatia: The Union of Czechs in the Republic of Croatia. Visit Daruvar [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.visitdaruvar.hr/en/union-of-czechs-in-croatia.aspx>

Croatia Elections 2016: Current Results – 61 HDZ , 54 SDP, 12 MOST MPs. TotalCroatiaNews.com. [online], 11/8/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.total-croatia-news.com/item/14015-croatia-elections-2016-first-results-hdz-sdp-most-mps>

Croatia: National parliament voting intention. Politico [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/croatia/>

Croatia. Institute for Democracy and Electoral Assistance [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.idea.int/data-tools/country-view/124/40>

CROATIAN LEGISLATIVE ELECTIONS: THE GREEN-LEFT COALITION IS THE ONLY REAL AND PROGRESSIVE ANSWER TO THE CURRENT CRISIS AND AGAINST THE EXTREME RIGHT. *European Left* [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.european-left.org/croatian-legislative-elections-the-green-left-coalition-is-the-only-real-and-progressive-answer-to-the-current-crisis-and-against-the-extreme-right/>

Croatia's ruling conservatives win parliamentary election. Euronews [online]. 07.07.2020 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2020/07/04/croatia-election-will-the-ruling-party-s-early-election-gamble-pay-off>

Članovi Vlade. Vlada Republike Hrvatske [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/clanovi-vlade/66>

Daruvar: trochu jiné Chorvatsko s českou menšinou [online]. 27.8.2015 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/cestovani/aktuality/daruvar-trochu-jine-chorvatsko-s-ceskou-mensinou.A150826_084012_aktuality_ape

Election for Croatian Assembly: SEPT. 11, 2016. IFES [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.electionguide.org/elections/id/2971/>

Election for Croatian Assembly: SEPT. 11, 2016. IFES [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.electionguide.org/elections/id/2971/>

Hloušek, Vít. 2004. „Chorvatsko.“ In: Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy. Praha: Eurolex Bohemia, 137-158.

Hrvatski sabor. [online] [cit. 2019-12- 28]. Dostupné z: <https://www.sabor.hr/en/aboutparliament>

Izborni program 2020 [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://www.mozemo.hr/wp-content/uploads/2020/06/Mozemo-ZJN_program_2020.pdf

IZBORI ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR (05.07.2020.): Rezultati II. izborna jedinica, DARUVAR. Državno Izorno Povjerenstvo Republike Hrvatske [online]. [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/index.html#/app/parlament-2020>

Key Topics. EU2020HR [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Topics>

Miroslav Škoro Homeland Movement. Miroslav Škoro Homeland Movement.png [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.en.w3ki.com/wiki/Miroslav_%C5%A0koro_Homeland_Movement

Mystery man hoping to rule Croatia. Politico.eu. [online], 11/8/2016 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/mystery-man-hoping-to-rule-croatia/>

Nacionalne manjine. Daruvar.hr [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://daruvar.hr/nacionalne-manjine/>.

New Croatian government with old coalition partners: Is it going to last longer this time?

Whogoverns.eu. [online], 22/12/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z:

<https://whogoverns.eu/new-croatian-government-with-old-coalition-partners-is-it-going-to-last-longer-this-time/>

O NAMA. Živi Zid [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.zivizid.hr/o-nama/>

OUTLOOK 2021 Croatia. Bne INTELLINEWS [online]. leden 2021 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.intellinews.com/outlook-2021-croatia-199121/>

Program Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016. – 2020 [online] [cit. 2019-01-05]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/programi-strategije-planovi-i-izvjesca/14636>

PM presents priorities of Croatia's EU presidency to European Parliament [online]. 14.01.2020 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/glavni-izbornik-14951/news/pm-presents-priorities-of-croatia-s-eu-presidency-to-european-parliament/28557>

Skupi ih sve! Krenuo virtualni lov na hrvatske političare uz aplikaciju PolitikoN1 GO.

Netokracija.com. [online], 16/8/2016 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z:

<https://www.netokracija.com/politikon1-go-aplikacija-122688>

Šedo, Jakub. 2007. Volební systémy postkomunistických zemí. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK).

Union of Czechs in Croatia: The Union of Czechs in the Republic of Croatia. Visit Daruvar [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.visitdaruvar.hr/en/union-of-czechs-in-croatia.aspx>

VLADISAVLJEVIC, Anja. Croatia Offers Deputy PM Post to Serbian Party MP [online]. 13.7.2020

[cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://balkaninsight.com/2020/07/13/croatia-offers-deputy-pm-post-to-serbian-party-mp/>

Anotace/Annotation**Chorvatský politický systém a parlamentní volby v letech 2016 a 2020**

Práce poskytuje stručný vhled do fungování politického systému na parlamentní úrovni, mapuje politická témata, která v obou předvolebních debatách rezonovala, politické strany, které uspěly či se nově v systému objevily, dále potom povolební jednání. Dvoje po sobě jdoucí parlamentní volby v letech 2016 a 2020 potvrdily pravo-levé rozdělení chorvatského politického spektra, a to v ekonomických, sociálních i hodnotových otázkách. Volby navíc vyhrála stejná politická strana (potažmo koalice stran) Chorvatské demokratické společenství (HDZ).

Klíčová slova

Chorvatsko, parlament, volby, kampaň

Political system of Croatia and general elections 2016 and 2020

The paper provides with a brief description of functioning of political system at the parliamentary level. Further, it covers main topics that were discussed during pre-electoral debates and political parties that succeeded or emerged during the elections. Finally, post-electoral discussion and government formation is briefly covered. Results of two following general elections in 2016 and 2020 confirmed distribution of voters' support along right-left dimensions (overlapping economic, social and value topics). The same coalition of political parties led by the Croatian Democratic Union (HDZ) won both election.

Key words

Croatia, parliament, election, campaign

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: VYBRANÁ TÉMATA
Název: Chorvatský politický systém a volby do parlamentu v roce 2016 a 2020	Typ edice: online, ISSN 2533-414X
Autoři: Čáň, D., Zimermanová, K.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3
Číslo: Vybraná témata č. 13/2021	První vydání edice: leden 2005
Datum: říjen 2021	Frekvence vydání edice: nepravidelná
Klíčová slova: Parlament, volby, Chorvatsko	Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů